

MASAK Mevzuatında Yeni Dönem: Türk Uyruklu Olmayan Gerçek Kişilerin Pasaportla Uzaktan Kimlik Tespitine İlişkin Esaslar Belirlendi

A. Giriş

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan "Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği (Sıra No: 19)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 32)" ("**Değişiklik Tebliği**"), 27 Haziran 2026 tarihli ve 33293 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak aynı gün itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Değişiklik Tebliği ile 30/4/2021 tarihli ve 31470 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği (Sıra No: 19) ("**Tebliğ**") kapsamında çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

Değişiklik Tebliği'nin tam metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

B. Değişikliklerin Arka Planı

Tebliğ'in mevcut hükümleri uyarınca uzaktan kimlik tespiti mekanizması münhasıran Türk uyruklu gerçek kişilere yönelik olarak düzenlenmiş olup yabancı uyruklu gerçek kişiler bakımından bu yöntemin kullanılmasına imkân tanıyan herhangi bir hüküm bulunmamaktaydı.

Değişiklik Tebliği ile anılan kısıtlama ortadan kaldırılmış; finansal kuruluşların, Türk uyruklu olmayan gerçek kişileri ve ticaret siciline kayıtlı tüzel kişileri temsile yetkili yabancı uyruklu gerçek kişileri, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'nın ("ICAO") 9303 sayılı standardına uygun ve yakın alan iletişimi ("NFC") özelliğine sahip pasaportlar vasıtasıyla uzaktan kimlik tespiti yoluyla müşteri olarak kabul edebilmesinin önü açılmıştır.

C. Türk Uyruklu Olmayan Gerçek Kişilerin Pasaportla Uzaktan Kimlik Tespitine İlişkin Esaslar

Değişiklik Tebliği ile Tebliğ'e eklenen 4/C maddesi, Türk uyruklu olmayan gerçek kişilerin uzaktan kimlik tespitine ilişkin usul ve esasları kapsamlı biçimde düzenlemektedir. Bu çerçevede öne çıkan düzenlemeler aşağıda özetlenmektedir:

(i) Görüntülü Görüşme Zorunluluğu ve Yapay Zekâ Uygulamaları

Uzaktan kimlik tespiti, pasaportla uzaktan kimlik tespiti konusunda özel olarak eğitim almış personel tarafından görüntülü görüşme yoluyla gerçekleştirilir. Bu zorunluluk, canlılık testi veya fotoğraf karşılaştırması amacıyla, Tebliğ'in 4'üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında öngörülen şartları sağlayan yapay zekâ temelli uygulamaların kullanılmasına engel teşkil etmez.

(ii) NFC ile Doğrulama Zorunluluğu

Pasaportun yongasında yer alan kimlik bilgilerinin, pasaport üzerindeki bilgilerle NFC kullanılarak eşleştirilmesi zorunludur. Bu doğrulamanın yapılamaması halinde uzaktan kimlik tespiti yoluyla iş ilişkisi tesis edilemez.

(iii) ICAO 9303 Standardına Uygunluk Kontrolü

Uzaktan kimlik tespitinde kullanılan pasaportun ICAO'nun 9303 sayılı standardına uygunluğu yönünden gerekli kontroller yapılır. Tebliğ'in 4/A maddesinde kimlik belgesi için öngörülen esaslar —kimlik paylaşım sisteminden

doğrulama zorunluluğu hariç olmak üzere— aksine bir düzenleme bulunmadığı sürece pasaport hakkında da uygulanır.

(iv) Görüntü Alma Zorunluluğu

Görüntülü görüşme sürecinde kişiyi ve kişi tarafından sunulan pasaport üzerindeki bilgileri gösteren görüntülerin alınması gerekmektedir.

(v) Adres Teyidi Yükümlülüğü

Uzaktan kimlik tespiti kapsamında alınan adres bilgisinin; yerleşim yeri belgesi, ilgili adına düzenlenmiş elektrik, su, doğalgaz gibi adres temelli abonelik hizmetlerine ilişkin işlem tarihinden önceki üç ay içinde düzenlenmiş fatura, herhangi bir kamu kurumu tarafından verilen belge veya ilgili ülkenin kamuya açık veri tabanları üzerinden risk bazlı yaklaşım çerçevesinde en geç üç ay içerisinde teyit edilmesi zorunludur. Adres teyidi tamamlanmadan para transferi ve nakit çekim gerçekleştirilemez.

(vi) Teknik Veri Değerlendirmesi

Uzaktan kimlik tespiti sürecinde işlem yapılan elektronik ortamdan elde edilen teknik veriler (IP/port bilgisi, cihaz kimliği, coğrafi konum, tarayıcı bilgileri ve benzeri) ile pasaporttaki bilgiler risk temelli yaklaşım kapsamında değerlendirilir. Şüpheliyi gerektiren bir durumun tespiti halinde uzaktan kimlik tespiti süreci derhal sonlandırılır.

(vii) Tüzel Kişilerde Uygulama

Ticaret siciline kayıtlı tüzel kişilerin uzaktan kimlik tespitinde, tüzel kişiliği temsile yetkili Türk uyruklu olmayan gerçek kişinin kimlik tespiti de Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin Tedbirler Hakkında Yönetmelik'in ("Yönetmelik") 7'nci maddesinin birinci

fıkrasında temsile yetkili kişiler için aranan bilgiler alınmak kaydıyla aynı esaslar çerçevesinde gerçekleştirilebilecektir.

D. Risk Yönetimi, İzleme ve Kontrol Yükümlülükleri

Değişiklik Tebliği ile yükümlülere, bu değişiklik kapsamında müşteri kabulüne başlamadan önce ve süreç boyunca yerine getirilmesi gereken çeşitli yükümlülükler getirilmiştir. Bu çerçevede öne çıkan yükümlülükler aşağıda özetlenmektedir:

(i) Uygulama Rehberi ve Kurum Politikaları

Yükümlüler, Değişiklik Tebliği kapsamında edinilecek müşterilerle ilgili olarak müşterinin tanınması ile risk yönetimi, izleme ve kontrol faaliyetlerine ilişkin bir uygulama rehberi oluşturmakla yükümlüdür. Uyum programı oluşturma yükümlülüğü bulunan yükümlüler söz konusu tedbirlere kurum politika ve prosedürlerinde de yer vermek zorundadır.

(ii) Riskli Ülke Vatandaşlarının Kapsam Dışı Bırakılması

Yükümlüler, riskli olarak belirledikleri ülkelerin vatandaşlarını pasaportla uzaktan kimlik tespiti yöntemiyle müşteri olarak kabul edemez.

(iii) Başkanlığa Bildirim Yükümlülüğü

Müşteri kabulüne başlanmasından itibaren bir ay içerisinde alınan tedbirler, oluşturulan prosedür ve rehberler hakkında Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na ("Başkanlık") bildirim yapılması zorunludur.

(iv) Üç Aylık İstatistikî Bildirim

Değişiklik Tebliği kapsamında kabul edilen müşterilere ilişkin istatistikî bilgiler, takvim yılı esas alınarak her üç aylık dönemin son ayında Başkanlığa gönderilir.

E. Yüksek Riskli Müşteri Statüsü ve İlave Tedbirler

Pasaportla uzaktan kimlik tespiti yoluyla kabul edilen müşteriler Tebliğ kapsamında yüksek risk grubunda değerlendirilmekte ve Tebliğ'in 6'ncı maddesi ile Yönetmeliğin 26/A maddesinde yer alan tedbirlere ek olarak bu statüye uygun izleme ve kontrol tedbirlerine tabi tutulmaktadır. Bu kapsamda öngörülen başlıca ilave tedbirler şunlardır:

(i) Banka Hesabı Üzerinden Kimlik Doğrulama

Kimlik bilgilerinin doğrulanması amacıyla, müşterinin kimlik bilgileri ile uyumlu yurt içinde veya yurt dışında mukim bir banka hesabından ya da banka veya kredi kartından para transferi yapılması zorunlu olup, para transferi için üretilen mesajlardaki ayırt edici bilgilerle hesabın açılması için uzaktan kimlik tespiti kapsamında müşteriden edinilen bilgilerin uyduğu kontrol edilmelidir. Bu transfer ve kontrol işlemi, müşteri hesabından başkaca herhangi bir işlem gerçekleştirilmeden önce tamamlanmak zorundadır. Yükümlülerce prosedür ve rehberlerde belirlenecek makul süre içerisinde bu işlemin tamamlanmaması halinde yükümlü, iş ilişkisini sonlandırmakla ve şüpheli işlem bildiriminde bulunulup bulunulmayacağını değerlendirmekle yükümlü kılınmaktadır.

(ii) Para Transferi Kısıtlamaları

Uzaktan kimlik tespiti ile açılan bu hesaba yalnızca kişinin yurt dışında kendi adına açılmış banka hesaplarından para gönderilebilir; söz konusu hesaptan yurt dışına para çıkışı da yalnızca ilgili kişi adına açılmış banka hesaplarına yapılabilir. Ancak bu kişilerle yüz yüze kimlik tespiti yapılması halinde nakit

çekim veya para transfer kısıtlamalarına tabi olmaksızın işlemler gerçekleştirilebilir.

(iii) Nakit İşlemlere İlişkin Kural

Uzaktan kimlik tespiti kapsamında iş ilişkisi tesis edilen müşterinin hesabından nakit yatırma ve çekme işlemi yapılması durumunda, yükümlüler söz konusu işlemlere özel dikkat göstermek, işlemin amacı hakkında yeterli bilgi edinmek için gerekli tedbirleri almak ve bu kapsamda elde edilen bilgi, belge ve kayıtları istenildiğinde yetkililere sunmak üzere muhafaza etmek zorundadır.

(iv) Türk Vatandaşlığı veya Vergi Mükellefiyet Durumunun Tespiti

Uzaktan kimlik tespiti kapsamında pasaportla kimlik tespiti yapılan Türk uyruklu olmayan gerçek kişinin Türk vatandaşlığını kazandığı veya Türkiye'de vergi mükellefiyeti tesis edildiği anlaşılması halinde Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı'nın bir örneği veya vergi kimlik numarası elektronik ortamda alınarak müşteri bilgileriyle ilişkilendirilir.

F. Diğer Değişiklikler

Değişiklik Tebliği ile yapılan diğer değişiklikler kapsamında; "finansal kuruluş" tanımı Yönetmelik'in ilgili bendine atıf yapılacak şekilde güncellenmiş, portföy yönetim şirketlerinin yanı sıra kripto varlık hizmet sağlayıcılar da 5/A maddesi kapsamına alınmış ve Tebliğ'in 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki yükümlü tanımı "Yükümlüler" ibaresiyle genişletilmiştir.

G. Sonuç

Değişiklik Tebliği ile getirilen pasaportla uzaktan kimlik tespiti imkânı, salt bir AML/CFT uyum güncellemesinin ötesinde değerlendirilmelidir. Türk uyruklu olmayan gerçek kişilerin ve ticaret siciline kayıtlı tüzel

kişileri temsile yetkili yabancı uyruklu kişilerin fiziksel bir şubeye başvurmaksızın finansal sisteme dahil edilebilmesi, Türkiye'nin dijital kanallar aracılığıyla uluslararası müşteri edinme kapasitesini doğrudan etkileyen yapısal bir değişikliktir. Ödeme ve elektronik para sektöründeki gelişmeler, sermaye piyasalarındaki ürün çeşitliliği ve kripto varlık hizmetlerine yönelik düzenleyici çerçevenin şekillenmesiyle birlikte ele alındığında, bu adım Türkiye'nin bölgesel bir finansal hizmet merkezi olma yolundaki altyapısını güçlendirme potansiyeli taşımaktadır.

Söz konusu düzenleme; yabancı yatırımcıların sermaye piyasası hesaplarına dijital ortamdaki erişiminin hızlanması, Türkiye merkezli fintek kuruluşlarının sınır ötesi kullanıcı tabanını genişletebilmesi ve kripto varlık hizmet

sağlayıcıların uluslararası müşteri portföyünü büyütebilmesi gibi birden fazla alanda somut etki yaratabilecek niteliktedir.

Bu çerçevede 27 Haziran 2026 tarihli Değişiklik Tebliği, Türkiye'nin yabancı gerçek kişileri dijital kanallardan güvenli biçimde finansal sisteme entegre edebilmesi açısından kritik bir eşiği temsil etmektedir. Düzenlemenin öngördüğü potansiyelin tam anlamıyla hayata geçirilebilmesi ise sektörel uyumun sağlanmasına, teknik hazırlıkların tamamlanmasına ve operasyonel kapasitenin inşa edilmesine bağlı olacaktır.

Daha fazla bilgi ve destek için bizimle iletişime geçebilirsiniz.

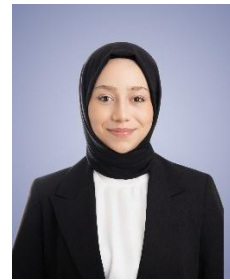
Elif Çopur Çelebi
Ortak

e.copur@lbfpartners.com

Ahmet Serkan Öksüz
Yönetici Avukat

s.oksuz@lbfpartners.com

Nurcan Denizyol
Stajyer Avukat

n.denizyol@lbfpartners.com